

بررسی تصویر ذهنی از جسم و ارتباط آن با اختلالات خوردن در دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز

محبوبه صفوی^۱، محمود محمودی^۲، اعظم روشندل^۳

^۱ استادیار، دکترای مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد پزشکی تهران
^۲ استاد، گروه آمار زیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران
^۳ مربی، کارشناس ارشد روانپرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان

چکیده

سابقه و هدف: یکی از اختلالات نسبتاً شایع روانپزشکی که عمدتاً در انتهای نوجوانی و جوانی در افراد مشاهده می‌گردد، اختلالات خوردن است که توسط الگوهای غیرطبیعی خوردن و تحریف شناختی در ارتباط با غذا و وزن مشخص می‌شود. این پژوهش با هدف بررسی تصویر ذهنی از جسم و ارتباط آن با اختلالات خوردن در دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز انجام شد. **روش بررسی:** در این مطالعه توصیفی-همبستگی با استفاده از پرسشنامه‌های *EAT-26 (eating attitude test)*، *MBSRQ (multidimensional body self relation questionnaire)* و تشخیصی اختلال خوردن، ۴۰۰ دانشجوی دختر که به روش تصادفی-طبقه‌ای انتخاب شده بودند، مورد بررسی قرار گرفتند. داده‌ها با نرم‌افزار آماری *SPSS (version 14)* و با استفاده از آزمون‌های آماری کای‌دو و دقیق فیشر تحلیل شدند.

یافته‌ها: اکثریت دانشجویان (۸۷ درصد) تصویر ذهنی از جسم منفی داشتند. بر اساس نمره پرسش‌نامه *EAT*، ۷۸/۴ درصد دانشجویان فاقد اختلال خوردن و ۲۱/۵ درصد دارای اختلال خوردن و بر اساس پرسش‌نامه تشخیصی اختلال خوردن، ۱/۸ درصد بی‌اشتهایی عصبی و ۷/۸ درصد پراشتهایی عصبی داشتند. اختلال خوردن ارتباط آماری معنی‌داری با وضعیت اشتغال پدر ($p=0/05$) و شاخص توده بدنی (BMI) ($p<0/05$) داشت.

نتیجه‌گیری: فراوانی اختلالات خوردن تقریباً مشابه جوامع دیگر است. اکثریت افراد با تصویر ذهنی از جسم منفی، دارای اختلال خوردن بوده هر چند از لحاظ آماری بین تصویر ذهنی از جسم و اختلال خوردن ارتباط معنی‌داری وجود نداشت.

واژگان کلیدی: تصویر ذهنی از جسم، بی‌اشتهایی عصبی، پراشتهایی عصبی، اختلالات خوردن.

مقدمه

عصبی با ترس از افزایش وزن و اختلال در درک تصویر بدن تعریف می‌شود و پراشتهایی عصبی با نگرانی دائم در مورد شکل و وزن، دوره‌های تکراری در پرخوری، فقدان کنترل در طول این پرخوری و استفاده از روش‌های جبرانی برای جلوگیری از افزایش وزن مانند پاک‌سازی، محدودیت رژیم، روزه‌داری یا تمرینات شدید مشخص می‌شود (۲). شیوع اختلالات خوردن و مشکلات وابسته به اختلال خوردن مانند اعتماد به نفس پایین، غمگینی و ملال، رضایت پایین از تصویر ذهنی به طور شگرفی در ۳۰ سال گذشته افزایش داشته و

اختلالات تغذیه یکی از عوامل نگران‌کننده سلامت عمومی است که از دهه ۱۹۷۰ نرخ آن به سرعت رو به افزایش است (۱). اغلب اختلالات خوردن رایجی که در زنان دیده می‌شود، بی‌اشتهایی عصبی و پراشتهایی عصبی می‌باشد. بی‌اشتهایی

آدرس نویسنده مسئول: زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد زنجان، دانشکده پرستاری و مامایی، اعظم روشندل (email: roshandel_25@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۷/۹/۲۴

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۸/۴/۲